

SAPERE VEDERE

*Серця Іванківщини мріють про весну,
А в пам'яті – і спогади, і біль...
Яйце Життя перемогло війну,
Тож й Україна переможе ворогів!*

Поліна Лучко

*The hearts of Ivankiv district dream of spring,
And in memory – both memories and pain...
The Egg of Life defeated the war,
So Ukraine will defeat the enemies!*

Polina Luchko

*Los corazones del distrito de Ivankiv sueñan con la primavera,
Y en la memoria – tanto los recuerdos como el dolor...
El Huevo de la Vida derrotó a la guerra,
así que Ucrania derrotará a los enemigos.*

Polina Luchko

Передмова

У кожної людини день починається зі світанку. Мій світанок 24.02.2022 року, як і всіх українців, був затьмарений чорною хмарою рашистської навали. Вранішній телефонний дзвінок і тривожний голос сина: «Війна». У свідомості мирної людини не складалось це жахливе слово. Та вже 25 числа від вибухів здригалася Іванківська земля, відлуння запеклого бою, біля пам'ятника «Яйце Життя» розголосом жаху, болю та втрат.

У книгу «Пам'ять душі. Іванківщина» лягли правдиві історії простих людей, моїх земляків. Всі ми разом несли протягом 36 днів страшну ношу – окупацію. Цей відбиток з ароматом дизельного пального та постійного гулу ворожої техніки, літаків, хлібних черг, рибного спасіння та багато чого іншого пам'ять стерти не в змозі.

Правдиві щирі історії рядок за рядком лягають на папір. У кожного своя історія, як і своя доля. Проте кожна розповідь – це доля нашого народу, як і єдина доля нашої багатостраждальної України.

Висловлюю вдячність потужній команді: Ользі Фещенко, Поліні Лучко, Олені Правдивій, Сергію Костіну, Катерині Правдивій та всім небайдужим, хто поділився своїм боєм душі і доєднався до створення цієї важливої книги для сьогодення і майбутнього. Ця книга є частиною проєкту Ольги Фещенко «Живі історії війни» і має стати літературно-історичним надбанням нашої Іванківської територіальної громади.

Галина Бабич (Іванків)

Preface

Every person's day begins with the dawn. My dawn on 24.02.2022, like that of all Ukrainians, was overshadowed by the black cloud of the «rashist» invasion. A morning phone call and my son's anxious voice: «War». This terrible word did not fit in the mind of a peaceful person. But on the 25th, the land of Ivankiv shook with explosions, echoing the fierce battle, near the monument to the «Egg of Life» echoed with horror, pain, and loss.

The book «The memory of the soul. Ivankiv region» contains true stories of ordinary people, my fellow countrymen. We all bore the terrible burden of the occupation together for 36 days. This imprint with the aroma of diesel fuel and the constant hum of enemy vehicles, airplanes, bread lines, fish salvage, and much more cannot be erased from the memory.

True, sincere stories are written down on paper line by line. Everyone has their own story, as well as their own destiny. However, each story is the fate of our people, as well as the common fate of our long-suffering Ukraine.

I am grateful to the powerful team: Olga Feshchenko, Polina Luchko, Olena Pravdyva, Serhiy Kostin, Kateryna Pravdyva, and all those who cared enough to share their heartache and contribute to the creation of this important book for the present and the future. This book is a part of Olga Feshchenko's project «Alive Stories of the War» and should become a literary and historical heritage of our Ivankiv territorial community.

Halyna Babych (Ivankiv)

Prólogo

El día de cada persona comienza con el amanecer. Mi amanecer del 24.02.2022, como el de todos los ucranianos, se vio ensombrecido por la nube negra de la invasión «rashista». Una llamada matutina y la inquietante voz de mi hijo: «Guerra». Esta terrible palabra no cabía en la mente de una persona pacífica. Pero ya el día 25, la tierra de Ivankiv temblaba por las explosiones, eco de la feroz batalla, cerca del monumento al «Huevo de Vida» se llenaba de horror, dolor y pérdida.

El libro «La memoria del alma. Region de Ivankiv» contiene historias reales de gente corriente, compatriotas míos. Todos juntos soportamos la terrible carga de la ocupación durante 36 días. Esta huella con el aroma del gasóleo y el zumbido constante de los vehículos enemigos, los aviones, las colas para el pan, el salvamento del pescado y mucho más no se puede borrar de memoria.

Las historias verdaderas y sinceras se escriben en papel línea a línea. Cada uno tiene su propia historia, así como su propio destino. Sin embargo, cada historia es el destino de nuestro pueblo, así como el destino común de nuestra sufrida Ucrania.

Doy las gracias al poderoso equipo: Olga Feshchenko, Polina Luchko, Olena Pravdyva, Serhiy Kostin, Kateryna Pravdyva, y a todos aquellos que se preocuparon, que compartieron su dolor y contribuyeron a la creación de este importante libro para el presente y el futuro. Este libro forma parte del proyecto «Alive Stories of the War» de Olga Feshchenko y pretende convertirse en un tesoro literario e histórico de nuestra comunidad territorial de Ivankiv.

Halyna Babych (Ivankiv)

*Почуйте нас! Відчуйте біль із середини!
Допоможіть закінчити війну в країні!*

Від автора

Коли я розпочала проєкт, сподівалась, що ці історії допоможуть зупинити війну, але, на превеликий жаль, вона триває. З кожним днем трагічних історій стає все більше. Перша книга волонтера «Живі історії війни» була неодноразово презентована, як в Україні, так і за її межами. Її читають у різних країнах світу в «живому» та електронному вигляді.

Збираючи матеріал для другої книги, я думала, що історії будуть розказані з меншими емоціями, але це було не так. Люди, переосмисливши всі моменти, які з ними сталися, розповідали свою правду з гірким присмаком і висновками пережитих подій. Болить і буде боліти. Вже неможливо, як раніше, відпочивати, святкувати дні народження та займатися буденними справами. «У нас війна» – ця думка не покидає мене ні на хвилину. Що може зробити звичайна жінка? Боротися! Любити та цінувати кожну мить свого життя! Молитися та вірити в повернення наших захисників!

У моєму випадку – збирати історії, спілкуватись з людьми, даючи можливість їм виговорити біль... А далі книги... Слово – це моя зброя!

Ця війна вивернула нас навиворіт. Ми вже ніколи не будемо такими, як були. Ми стали сильнішими.

*«От тому в лихі години
Ми завзяті й вперті,
Бо для вільної людини
Рабство гірше смерті...»*

Т. Г. Шевченко

Будучи за кордоном, помітила, за якою ознакою зараз впізнають українців – очі! Вони у нас печальні, навіть коли посміхаємося. Цей пекучий біль, коли ти усвідомлюєш, що ця війна – це є прямий геноцид твого народу, наруга над твоєю землею, не полишає тебе ні вдень, ні вночі.

*Тебе вже ріжуть на шматки, тебе вбивають,
Гвалтують і тримають у полоні,
А ти стоїш, коли в тебе стріляють,
Бо вся планета у твоїх долонях!*

О. Фещенко

Світова спільнота всіляко намагається зупинити росію, але цей ворог навіть звинувачує нас у цій ситуації. Брехлива інформаційна війна, перекручування фактів, зазомбованість російського населення – це все гидке обличчя «дикого племені», адже тільки «дике» може в 21 столітті чинити такі звірства проти цивільного населення. Зараз, як ніколи, важлива підтримка України іншими державами.

*«Ви не маєте бути українцями, щоб підтримувати Україну,
достатньо бути просто Людиною»*

З промови Олександри Матвійчук

На основі першої книги проекту «Живі історії війни» (Бородянщина), дякуючи нашим друзям з Польщі – блогеру Бартеку (Bartek), був створений документальний фільм. Цей фільм переглянули мільйони людей в різних куточках світу.

Я щаслива від того, що моя справа потрібна людям. До проекту доєдналися нові учасники, як в Україні, так і за кордоном. Дякуючи нашій співпраці, історії людей та правду про війну, пов'язану з російською агресією, знають у багатьох країнах світу.

Другою книгою проекту стала збірка поезій «Мереживо війни» – це історії людей у поетичній формі. Ідея створення цієї книги у мене виникла відразу після написання книги «Живі історії війни». Разом з поетесою Поліною Лучко ми об'єднали

у збірці 24 автори з різних куточків України. Фінансування цієї збірки відбулося завдяки фонду «Оберіг Відродження» та друзям із Польщі.

У другій книзі «Живі історії війни» разом з командою ми зібрали 48 історій цивільних людей з різних міст та сіл України. Майже в кожному слові біль та страждання. Історії розпочинаються зі спогадів про перший день повномасштабного вторгнення і словами: «Ми не могли повірити в це...»

Читачі зможуть завдяки QR-кодам під історіями прослухати діалог та відчувти емоційний стан героїв історій.

Редактором цих книг стала поетеса та режисерка Поліна Лучко. Ця молода особистість пропустила через своє серце болючі сповіді людей та перетворила мої рукописи на друкований матеріал. За такою українською молоддю – майбутнє нашої нації!

Книга «Пам'ять душі. Іванківщина» стала частиною мого проєкту, дякуючи ініціативним представникам нашої команди Сергію Костіну та Олені Правдивій. У цій книзі зібрано 34 історії простих цивільних людей, які пережили окупацію та стали свідками подій, пов'язаних з російською агресією на території Іванківської громади. Світ має знати правду! Іванківщина стала першою, хто зустрів російські колони. Налякані люди не розуміли, що робити та як діяти...

Люди, прокиньтесь! Не будьте байдужими! Ми прагнемо мирного життя! Зупиніть війну!

Ольга Феценко

*Hear us! Feel our pain from the inside!
Help to end the war in our country!*

From author

When I started the project, I hoped that these stories would help to stop the war, but, unfortunately, it continues. Every day there are more and more tragic stories. The volunteer's first book «Alive Stories of the War» was presented several times, both in Ukraine and abroad. It is read in different countries of the world «live» and electronically. While collecting material for the second book, I thought that the stories would be told with less emotions, but it was not so. People, rethinking all the moments that happened to them, told their truth with a bitter taste and conclusions of the events they had experienced. It hurts and will hurt. It is no longer possible to relax, celebrate birthdays and do everyday things as before. «We have the war» – this thought does not leave me for a minute. What can an ordinary woman do? Fight! To love and appreciate every moment of your life! Pray and believe in the return of our defenders! In my case – to collect stories, communicate with people, giving them the opportunity to express their pain... And then books... The word is my weapon! This war turned us inside out. We will never be the same again. We have become stronger.

*«That's why in bad times
We are persistent and stubborn,
Because for a free person
Slavery is worse than death...»*

Taras Shevchenko

While being abroad, I noticed that Ukrainians are now recognized by one sign – our eyes! They are sad, even when we smile. This burning pain, when you realize that this war is a direct geno-

cide of your people, an insult to your land, does not leave you day or night.

*They are already cutting you to pieces, you're being killed,
Raping and holding captive
And you stand when they shoot at you
Because the whole planet is in your palms!*

O. Feshchenko

The world community is trying in every way to stop Russia, but this enemy even blames us for this situation. False information war, distortion of facts, zombification of the Russian population are all ugly faces of the «savage tribe», because only the «savage» can commit such atrocities against the civilian population in the 21st century. Now, more than ever, the support of Ukraine by other countries is important.

«You don't have to be Ukrainian to support Ukraine, it's enough to just be a Human»

From Oleksandra Matviychuk's speech

Based on the first book of the project «Alive Stories of the War» (Borodyanka region), thanks to our friends from Poland – blogger Bartek, a documentary film was created. This film was watched by millions of people in different parts of the world. I am happy that people need my work. New participants joined the project, both in Ukraine and abroad. Thanks to our cooperation, people's stories and the truth about the war connected with Russian aggression are known in many countries of the world. The second book of the project was the collection of poems «Lace of War» – these are people's stories in poetic form. The idea of creating this book came to me immediately after writing the book «Alive Stories of the War» (Borodyanka region). Together with the poet Polina Luchko, we united 24 authors from different parts of Ukraine. The financing of this collec-

tion took place thanks to the «Oberig Vidrozhennya» Foundation and friends from Poland.

In the second book «Alive Stories of the War», together with the team, we collected 48 stories of civilians from different cities and villages of Ukraine. Pain and suffering in almost every word. The stories begin with memories to the first day of a full-scale invasion and the words, «We couldn't believe it...» Thanks to the QR codes under the stories, readers will be able to listen to the dialogue and feel the emotional state of the heroes of the stories. The editor of these books was the poet and director Polina Luchko. This young person passed painful confessions of people through her heart and turned my manuscripts into printed material. Such Ukrainian youth is the future of our nation!

The book «The memory of the soul. Ivankiv region» became a part of my project, thanks to the proactive representatives of our team, Serhiy Kostin and Olena Pravdyva. This book contains 34 stories of ordinary civilians who survived the occupation and witnessed events related to russian aggression on the territory of the Ivankiv community. The world must know the truth!

Ivankiv region became the first to meet the russian army. Frightened people did not understand what to do and how to act... People, wake up! Do not be indifferent! We want a peaceful life! Stop the war!

Olga Feshchenko

ЗМІСТ

Передмова	5
Preface	6
Prólogo	7
Від автора	8
From author	11
Del autor	14
Рецензія. Ольга Василевська-Смаглюк	17
Рецензія. Наталія Ненюк	19
Розстріляна доля пам'яті	24
Галина Бабич	28
Народжена в окупації	35
Розповідь, в якій немає кінця	38
Олександр Руденко	43
Аліна Ісаєва	49
Сергій Костін	57
Людмила Комаренко	64
Тетяна Кучай	72
Альона Приходько	76
Олена Кравченко	82
Олена Правдива	86
Юрій Забелін	93
Тетяна Колісніченко	96

Петро Гаращенко.....	101
Володимир Захарчук.....	105
Світлана Мельничук.....	107
Наталія Кириленко.....	112
Діана Бєлая.....	116
Оксана Харченко.....	122
Тетяна Черненко.....	126
Оксана Гавриленко.....	132
Вадим Булавенко.....	135
Юрій Давиденко.....	141
Олена Шумак.....	146
Валентина Буга.....	150
Леонід Даниленко.....	155
Сергій Моргун.....	157
Наталія Жук.....	159
Олена Недашківська.....	162
Ігор Ніколаєнко.....	172
Оксана Максименко.....	185
Галина Козаченко.....	189
Олена Покутна.....	197
Команда проекту.....	214